

15 ROKOV VOJSKA PVO POZEMNÉHO VOJSKA

Generálmajor ing. Karol Seneši

Vo svojom vystúpení na celoarmádnej porade predsedov základných organizácií KSČ v ČSLA minister národnej obrany ČSSR, armádny generál ing. Martin Dzúr povedal „Cieľavedomé uskutočňovanie vojensko-politickej línie XIV. zjazdu, opierajúce sa o priaznivé vonkajšie i vnútorné faktory, sa prejavuje v tom, že ČSLA sa buduje na pevných ideových marxisticko-leninských a internacionálnych základoch. Vďaka sústavnej starostlivosti ÚV KSČ disponuje dnes všetkým nutným pre úspešné vedenie bojovej činnosti a rozvíja sa ako súčasná moderná armáda. Je vybavená a doplňovaná najmodernejšou bojovou technikou a dokonalými zbraňami, zabezpečujúcimi jej veľkú palebnú a údernú silu, manévrovosť a odolnosť voči účinkom zbraní hromadného ničenia.“

Tieto slová sa v plnom rozsahu vzťahujú na vojsko protivzdušnej obrany pozemného vojska. Za posledné roky prešlo takými kvalitatívnymi zmenami, ktoré môžeme bez zveličovania nazvať revolučnými. Ovšem nejde len o technické vybavenie. Výsledky v plnení úloh rozkazu ministra národnej obrany vo výchove a výcviku u väčšiny útvarov, morálnopolitický stav a disciplína, to všetko svedčí o tom, že príslušníci vojska protivzdušnej obrany uvedomele, s veľkým úsilím a pracovným nadšením plnia uložené úlohy pri upevňovaní obranyschopnosti našej socialistickej vlasti. Svojou poctivou prácou v tomto roku si vytvorili dobré podmienky pre postup do budúceho roku. Príslušníci vojska protivzdušnej obrany chcú v budúcom roku výsledkami svojej práce podporiť rokovanie XV. zjazdu Komunistickej strany Československa a na jeho počesť dosahovať len výborné a dobré výsledky.

V tomto roku si príslušníci vojska protivzdušnej obrany pozemného vojska pripomínajú pätnáste výročie svojho vzniku. Vznik vojska protivzdušnej obrany v roku 1960 bol objektívne vyvolaný prudkým rozmachom množstva a kvality prostriedkov vzdušného napadnutia protivníka a rastom počtu objektov, ktoré treba brániť na podstatne väčších priestoroch a rozhodne väčšími silami než tomu bolo doteraz. Zložitosť problémov a úlohy pred ktorými protivzdušná obrana vojsk stála, si vyžiadali vytvorenie samostatného druhu vojska v čele so štábom, ktorý by bol schopný všetky otázky riešiť komplexne a s potrebnou perspektívou navrhovať konkrétne opatrenia. Nebolo možné ďalej oddaľovať vytvorenie vojska protivzdušnej obrany s naliehavosťou a objektívnou nutnosťou.

Skúsenosti z Veľkej vlasteneckej vojny, z vojny v Kórei, bojov vo Vietname a na Strednom východe ukázali, že potenciálne možnosti prostriedkov vzdušného napadnutia môže zmaríť len dobre organizovaná protivzdušná obrana, ktorá má potrebné sily a prostriedky so všestranným zabezpečením. Zlúčením všetkých pevných síl a prostriedkov protivzdušnej obrany pod jedným velením k 1. októbru 1960, došlo k vytvoreniu vojska protivzdušnej obrany pozemného vojska ako samostatného druhu vojska. Týmto aktom boli vytvorené základné predpoklady pre maximálne využitie bojových možností palebných síl, prostriedkov prieskumu a velenia.

Aj keď si v tomto roku pripomínáme iba 15. výročie vzniku vojska, neznamená to, že by naše útvary a zväzky nemali bohaté bojové tradície. Príslušníci vojska protivzdušnej obrany sa hrdó hlásia k bojovým tradíciám, založeným na aktívnej účasti v boji proti fašizmu po boku slávnej Sovietskej armády. Vo vojsku protivzdušnej obrany sú pokračovatelia bojových tradícií jednotiek a útvarov bojujúcich v rámci 1. československého armádneho zboru i Slovenského národného povstania a niektorých tradícií aj z obdobia pred 2. svetovou vojnou. V tejto súvislosti treba pripomenúť protiletadlové útvary, ktoré sú nositeľkami čestných názvov — Proskurovský, vyznamenaný Radom červenej hviezdy, Žaškovský, Karpat-ský a Fatranský, vyznamenaný medailou 20. výročia Slovenského národného povstania. Zväzok Gottwaldovej protiletadlovej batérie medzinárodných brigád vo Španielsku, vyznamenaný Radom červenej hviezdy. Je našou povinnosťou neprestajne mladým príslušníkom vojska ukazovať a pripomínať tieto slávne bojové tradície, založené útvarmi a jednotkami, budovanými v rámci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Tieto jednotky prešli najťažšími bojovými skúškami na sovietsko-nemeckom fronte, z Novochoperska až na pôdu oslobodenej vlasti. Plným právom sa preto stali základom protiletadlových jednotiek a útvarov československej armády a tradície, ktoré vznikli v priebehu ich bojovej cesty, sú základom bojových tradícií vojska protivzdušnej obrany.

V úplných pätnástich rokoch existencie vojska protivzdušnej obrany rozhodujúca väčšina veliteľov, náčelníkov, príslušníkov štábov a jednotiek čestne plnila náročné úlohy vo zvyšovaní bojovej pohotovosti a pripravenosti štábov a jednotiek na ničenie vzdušného nepriateľa. Svojou svedomitou, každodennou poctivou prácou ďalej rozmnožovali bojové tradície voj-

ska. K nim sa zaraďujú predovšetkým príslušníci 2. protiletadlového proskurovského pluku, 2. rádiotechnického pluku, vyznamenaného štátnym vyznamenaním Za vynikajúcu prácu a Radom červenej hviezdy a mnohé ďalšie útvary.

Naši velitelia, politické orgány a stranícke organizácie si plne uvedomujú, že zvyšovanie bojovej pohotovosti a pripravenosti je nepretržitý proces. Vysokú úroveň dosiahneme len zodpovedajúcim stupňom riadiacej a organizátorskej práce, kvalitným plnením výcvikových úloh, požadovanou úrovňou taktickej, odbornej a ostatných druhov príprav. Pritom sú si vedomí, že jej základom je vysoký morálnopolitický stav všetkých príslušníkov útvaru, všestranná bojová a politická pripravenosť.

Za 30 rokov budovania našej armády od oslobodenia v protiletadlových delostreleckých a rádiotechnických útvaroch, ktoré tvoria základ vojska protivzdušnej obrany, nastali výrazné zmeny. V povojnových rokoch vo výzbroji útvarov a jednotiek bola v prevažnej miere technika koristného pôvodu. Iba časť jednotiek bola vyzbrojená 37 mm PLK sovietskej konštrukcie a výroby. Na začiatku päťdesiatych rokov za účinnej pomoci Sovietskeho zväzu boli protiletadlové jednotky, pluky, protiletadlové divízie a brigády vyzbrojené sovietskou bojovou technikou, sčasti vyrábanou u nás v licenci. V značnom rozsahu bola dodávaná aj technika československej konštrukcie a výroby. Tieto zbrane plne zodpovedali a aj dnes zodpovedajú požiadavkám kladeným na účinný boj s nepriateľským letectvom v súčinnosti s ďalšími zbraňovými systémami.

Zásadný kvalitatívny obrat vo výzbroji vojska protivzdušnej obrany nastáva na začiatku sedemdesiatych rokov. Do výzbroje rádiotechnických útvarov pre zabezpečenie spoľahlivého prieskumu vzdušného nepriateľa a riadenia paľby bola začlenená moderná radiolokačná technika. Svojimi parametrami, manévrovosťou, odolnosťou proti rádiotechnickému rušeniu plne zodpovedá požiadavkám súčasnej protivzdušnej obrany. Do výzbroje protiletadlových útvarov boli zavedené vysoko účinné protiletadlové raketové komplety, riadenie paľby ktorých je plne automatizované. Z tohto stručného výpočtu niektorých faktorov je zrejme, že bojové možnosti, účinnosť a efektívnosť vojska protivzdušnej obrany je podstatne vyššia, než tomu bolo pred 10—15 rokmi.

Vojsko protivzdušnej obrany je schopné ničiť palebnými prostriedkami nepria-

teľské letectvo pilotované i riadené na diaľku. Palebné možnosti našej techniky umožňujú ničiť vzdušné ciele v rozsahu od malých až do stratosférických výšok, v rozsahu všetkých rýchlostí súčasných nepriateľských lietadiel, za všetkých meteorologických podmienok, vo dne aj v noci, za rádiotechnického rušenia protivníka všetkého druhu. Príslušníci vojska protivzdušnej obrany vynakladajú veľké úsilie na zvládnutie tejto techniky, aby hlbokým osvojením si techniky, znalosťami pravidiel strelby, riadenia paľby a zásad bojového použitia dokázali maximálne využiť bojové možnosti týchto vysoko účinných prostriedkov.

Vďaka sústavnej starostlivosti Ústredného výboru KSČ, pozornosti, ktorú velenie armády venuje vojsku protivzdušnej obrany sa docielilo, že protivzdušná obrana pozemných vojsk plne zodpovedá súčasným požiadavkám na ňu kladeným.

Prí riešení radu závažných problémov v útvoroch a zväzkoch vojska protivzdušnej obrany neprestajne nám významne pomáhajú sovietsky súdruhovia vo všetkých oblastiach výstavby, výchovy a výcviku. Názorným príkladom tejto pomoci sú dodávky najmodernejšej techniky s vysokými bojovými možnosťami. Takisto príprava kádrov na sovietskych školách, nezištné poskytovanie skúseností z výchovy a výcviku a mnohé ďalšie oblasti sú názorným potvrdením týchto skutočností. Sústavná pomoc a nezištné poskytovanie poznatkov z bojovej a politickej prípravy sovietskymi súdruhmi, systematické a dôsledné využívanie sovietskych skúseností v útvoroch vojska protivzdušnej obrany značnou mierou prispeli k dosahovaniu dobrých a výborných výsledkov v príprave vojsk a štábov. Aký význam má využívanie bohatých skúseností sovietskych súdruhov, sa markantne v našom vojsku prejavilo v posledných rokoch. Vďaka využitiu týchto skúseností bolo možné pomerne v krátkom čase dosiahnuť zvládnutie zložitých rádiolokačných, počítačích, palebných a ďalších zariadení, ktorými je charakterizovaná a bez ktorých sa nemôže obísť súčasná protiletadlová delostrelecká a raketová technika.

Ako si príslušníci vojska protivzdušnej obrany osvojujú súčasnú techniku, aké majú teoretické ale hlavne praktické zručnosti a návyky, ako sú schopní využiť jej vysoké bojové parametre v poľných podmienkach, v zložitom teréne, mali možnosť v tomto roku predviesť veleniu ČSĽA v čele so súdruhom ministrom národnej obrany ČSSR, armádnym generálom ing. Martinom Džúrom, ktorého tiež sprevádzali predstavitelia štábu Spojen-

ných ozbrojených síl armád Varšavskej zmluvy. Účasť velenia ČSĽA na taktickom cvičení je dôkazom, akú pozornosť velenie armády venuje otázkam protivzdušnej obrany a vojsku PVO pozemného vojska. Je to pre nás veľká česť ale hlavne záväzok. Povzbudivé slová súdruha ministra, ocenenie doterajšej práce, ale i kritické poukazanie na nedostatky, rady, v čom treba zlepšovať úroveň pripravenosti vojska, to všetko nás zaväzuje. Vynasnažíme sa svojou prácou v priebehu budúceho roku ukázať, že chceme byť v čele, v jednom rade s tými, ktorí budú prijímať socialistické záväzky na počesť XV. zjazdu Komunistickej strany Československa a budú dosahovať len výborné a dobré výsledky v príprave budovateľov a obrancov drahej socialistickej vlasti.

Velitelia, komunisti i zväzáci, príslušníci politického aparátu, technických a tylových jednotiek, ktorým bola zverená protiletadlová raketová technika, sa už radili, ako dosiahnuť čo najlepšie výsledky v budúcom roku na počesť XV. zjazdu KSČ. Na aktíve zvolanom náčelníkom politického oddelenia, kriticky, náročne ale objektívne vyhodnotili dosiahnuté výsledky, posúdili svoje možnosti a navrhli aj konkrétne metódy a opatrenia, spolu s komunistami z vyššieho štábu a MNO, ako a čo najlepšie v duchu posledných plén ÚV KSČ splniť úlohy a dosiahnuť len výborné a dobré výsledky.

Príslušníci vojska protivzdušnej obrany si plne uvedomujú, že v súlade s líniou májového pléna ÚV KSČ z r. 1974, jedným z hlavných činiteľov zvyšovania bojovej sily armády, popri sústavnom upevňovaní jej morálneho ducha, je dokonale zvládnutie bojovej techniky a jej efektívne využitie. Velitelia a štáby sú si vedomí, že učebne výcvikový proces, jeho plánovanie vyžaduje hlboké premýšľanie, cieľavedomosť, dôsledný metodický postup od prípravy jednotlivca k precvičovaniu zladenosti obslúh, baterií, oddielov a plukov. Zložitá protiletadlová technika zvyšuje význam pevných, stmelených, vysoko disciplinovaných a uvedomelých bojových kolektívov. Značne sa zvyšuje zodpovednosť každého vojaka pri úspešnom plnení palebnej úlohy batériou, oddielom a plukom. Zničením cieľa nezabezpečuje len pripravený jednotlivec, ale iba výborní jednotlivci vo výborne pripravenom a zladenom kolektíve palebnej a technickej jednotky a oddielu. Pri použití súčasnej techniky jeden nekvalitne pripravený vojak môže zmarifikovať splnenie bojovej úlohy.

Je správne chápaná vzrastajúca úloha každého vojaka pri obsluhu súčasných zložitých technických zariadení. Zvlášť ale

vzrastlá úloha veliteľa a najmä veliteľa vojaka z povolania. Zložitosť bojovej techniky kladie vysoké nároky na prípravu veliteľských, technických i politických kádrov. Preto je správna snaha zvýšiť úroveň veliteľskej prípravy, dať ju do súladu s potrebami praxe. Zvýšiť úroveň metodologickej prípravy a vykonávať ju tak, aby všetci vojaci z povolania, ale najmä mladí velitelia boli pripravení na vedenie zložitých zamestnaní.

V útvaroch vojska protivzdušnej obrany sa rozvíja veľké úsilie za hlboké, výborné zvládnutie bojovej techniky, osobitne dôstojníkmi a práporčíkmi. Oni sú rozhodujúcou súčasťou kolektívov pri vedení bojovej činnosti. Je nesporné a v praxi dokázané, že len pri výborných znalostiach veliteľských, politických a technických kádrov môžeme dosiahnuť výborné znalosti bojovej techniky ostatnými príslušníkmi útvaru a vychovať, pripraviť z nich pevné, stmelené kolektívy.

Vysoký efekt vo výchove a výcviku, využití každej hodiny bojovej a politickej prípravy dosiahneme len dobrou organizátorskou a riadiacou prácou. Preto v štáboch, v útvaroch a jednotkách našla široké uplatnenie metóda kritického analyzy. Vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov, podiel na nich každého jednotlivca, príčiny nedostatkov, materiálových a technických možností a v čom treba podstatne zlepšiť prácu, to je základ, z ktorého vychádzali v útvaroch pri plánovaní nového výcvikového roku. Ide o to, aby plány zodpovedali stanoveným cieľom pre každé obdobie a rozhodujúce etapy výcviku v nich (napr. bojové streľby, taktické cvičenia a pod.). V mesačných plánoch sa zameriavajú na to, aby každá hodina výcviku bola vysoko efektívne využitá.

Skúsenosti nás poučili, že čas stratený nekvalitne vykonaným zamestnaním nie je možné nahradiť a „šturmovanie“ pred koncom výcvikového obdobia nezabezpečí získanie trvalých znalostí a praktických návykov v obsluhu a bojovom použití techniky. Táto skutočnosť je zvlášť dôležitá pri výcviku operátorov rádiolokátorov, obsluh počítacov, i meričov a ďalších špecialistov. Úsilie veliteľov zameriavame predovšetkým na cieľavedomé a náročné velenie, organizovanie a riadenie celého procesu socialistickej výchovy a výcviku podriadených, na presné plnenie poriadkov a rozkazov a upevňovanie náročného vojenského režimu v útvaroch a jednotkách.

Stranícke organizácie v našich útvaroch vyvíjajú veľké úsilie, aby v duchu novembrového pléna ÚV KSČ z r. 1974 pine podporili veliteľov, ktorí dôsledne uskutočňujú politiku strany, sú nároční, stavajú pred seba a svoje vojenské kolektívy vysoké ciele, dokážu viesť podriadených a odvážne bojujú proti všetkým nedostatkom vo výchove a výcviku.

Účinnou a v praxi osvedčenou metódou, ktorú chceme aj v nastávajúcom výcvikovom roku plne využiť pre zvýšenie úrovne bojovej a politickej prípravy, na prehĺbenie kvality výcviku a socialistickej výchovy je široko rozvinutá a cieľavedome riadená socialistická súťaž. Sme presvedčení, že socialistická súťaž na počesť XV. zjazdu Komunistickej strany Československa, aktivita komunistov, zväzákov i nestraníkov v plnení úloh, ako prejav podpory zjazdových uznesení, je pevnou základňou z ktorej chceme vychádzať pri dosahovaní ešte lepších a výraznejších výsledkov pri plnení úloh vo výcvikovom roku 1975—1976.